

Acțiunea în decădere din drepturile conferite de marcă și acțiunea în anularea înregistrării mărcii.

Cazul înregistrării ca marcă a insignei profesiei de avocat de către o entitate lipsită de personalitate juridică

av. dr. Sonia Florea*

I Context

În isoria profesiei de avocat de după 1989, au fost frecvente încercările de a constitui, în afara cadrului legal instituit prin Legea nr. 51/1995, entități paralele organelor profesiei de avocat, în scopul exercitării fără drept a profesiei de avocat.

Prezentul studiu analizează un astfel de caz în care o marcă înregistrată de către entitatea lipsită de personalitate juridică, autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din Romania" și "UNBR", a fost radiată din Registrul național al mărcilor administrat de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci.

Înregistrarea de către OSIM a unei mărci care reproduce insigna de avocat, de către o entitate ilegală și lipsită de capacitate de folosință, reprezentată de consilieri în proprietate industrială, se înscrie în șirul de încălcări repetate ale Legii nr. 51/1995 și, totodată, constituie o presiune asupra profesiei de avocat din partea juriștilor și a consilierilor în proprietate industrială.

Aceștia din urmă, organizați inclusiv în societăți comerciale pe acțiuni sau cu răspundere limitată, își arogă dreptul avocaților de a reprezenta clienții, persoane fizice și juridice, în fața instanțelor judecătorești, de toate gradele, în condițiile în care lipsesc baza unei pregătiri profesionale serioase, cadrul necesar învățării și formării profesionale continue și premisele respectării deontologiei profesionale.

Decizia nr. 2/02.03.2017, pronunțată în dosarul nr. 3358/1/2016 de ÎCCJ, Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept¹, contribuie la diminuarea rolului avocatului și al profesiei de avocat în societatea românească și încurajează lipsa de profesionalism și de răspundere în activitățile de interpretare și aplicare a legii².

Profesia de avocat a fost și este supusă unor astfel de presiuni care tind la înlăturarea etapelor de selecție și de formare a unui corp profesional cu un nivel ridicat de pregătire și profesionalism.

---

* Lawyer (Member of the Bucharest Bar), Parter at SCPA Florea Gheorghe and Associates. The author may be contacted at sonia.florea@avfloreaorgeorghe.ro.

¹ Publicată în M.Of., nr. 157 din 02.03.2017.

² Decizia a fost criticată în articolul *Reprezentarea convențională a persoanelor juridice în litigiile din materia dreptului proprietății industriale*, accesibil la adresa <https://www.juridice.ro/549952/reprezentarea-conventionala-a-persoanelor-juridice-in-litigiile-din-materia-dreptului-proprietatii-industriale.html> (ultima accesare la 09.09.2021).

II Aspecte introductive

"Dreptul la marcă aparține solicitantului care a depus primul, *în condițiile legii* (subl. ns.), cererea de înregistrare a mărcii", potrivit dispozițiilor art. 8 din Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice³.

Marca este protejată de lege în vederea îndeplinirii funcției de a distinge, în cadrul activităților comerciale, între produsele și serviciile oferite de o întreprindere și produsele și serviciile oferite de o altă întreprindere⁴, acestea fiind, în majoritatea cazurilor, în relații de concurență pe același segment de piață.

În practica înregistrării mărcilor dispoziția legală este interpretată cu ignorarea "condițiilor legii", ca o încurajare de a înregistra ca marcă orice semn⁵, pentru cât mai multe produse și servicii, cât mai rapid și mai ușor posibil.

Din această perspectivă, important este să îți apropriezi un anumit semn, să dobândești un drept exclusiv la marcă, cu caracter de monopol, pentru ca, indiferent dacă, timp de 5 ani de la data înregistrării, marca respectivă este sau nu utilizată în activități comerciale⁶, dreptul de a interzice terților utilizarea mărcii să fie exploatat sub forma exercitării acțiunii în contrafacere, în scopul de a obține repararea unui pretins prejudiciu sub forma despăgubirilor bănești, calculate pentru ultimii 3 ani.

Sistemul de înregistrare a mărcilor permite ca un semn să fie înregistrat ca marcă profitându-se de împrejurarea că persoana care ar fi putut justifica un drept sau interese legitime nu a procedat la înregistrarea mărcii pentru un anumit teritoriu. În astfel de situații, utilizarea efectivă a mărcii după înregistrare poate ascunde activități de contrafacere săvârșite la adăpostul dreptului dobândit cu încălcarea condițiilor stabilite de lege.

Prezentul studiu analizează un astfel de caz. După scurte precizări privind situația de fapt (partea a II-a), studiul examinează problemele de drept ridicate în soluționarea acțiunii în decădere, întemeiate pe dispozițiile art. 46 alin. (1) lit. d) coroborate cu cele ale art. 3 lit. i) din Legea nr. 84/1998, (partea a III-a), în soluționarea acțiunii în anularea înregistrării mărcii, întemeiată pe dispozițiile art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998, art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998, art. 254 alin. (2) C.civ. și art. 257 C.civ. (partea a IV-a), a cererii de ordonanță președințială, până la soluționarea definitivă a acțiunii în anularea înregistrării mărcii (partea a V-a) și în soluționarea cererii de anulare a numelui de domeniu www.bota.ro (partea a VI-a), urmate de scurte concluzii (partea a VII-a).

III Precizări privind situația de fapt în cazul analizat

---

³ În continuare denumită "Legea nr. 84/1998", în forma republicată în M.Of. nr. 337 din 08.05.2014.

⁴ Art. 2 și art. 36 alin. (2) din Legea nr. 84/1998.

⁵ Conform dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 84/1998: "Poate constitui marcă *orice semn susceptibil de reprezentare grafică* (subl. ns.), cum ar fi: cuvinte, inclusiv nume de persoane, desene, litere, cifre, elemente figurative, forme tridimensionale și, în special, forma produsului sau a ambalajului său, culori, combinații de culori, holograme, semnale sonore, precum și orice combinație a acestora, *cu condiția ca aceste semne să permită a distinge produsele sau serviciile unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi* (subl. ns.)".

⁶ Art. 46 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998 conferă titularilor mărcii beneficiul termenului de 5 ani de la data înregistrării, timp în care marca poate să nu fie folosită în activități comerciale în legătură cu produsele sau serviciile pentru care aceasta a fost înregistrată.

În condițiile în care nici denumirea "Uniunea Națională a Barourilor din România", nici insigna

profesiei de avocat , reprodusă în Anexa nr. XXVII la Statutul profesiei de avocat⁷, nu erau înregistrate ca marcă pe teritoriul României, la data de 13 august 2015, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" și "UNBR", prin președinte Constantin Bălăcescu, cu sediul în Strada Academiei nr. 4-6, sc. B, et. 3, ap. 31, sector 3, București, a depus la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (în continuare denumit "OSIM") cererea de înregistrare a

mărcii combinate

Înregistrarea mărcii a fost solicitată pentru clasele de servicii⁸ 41: "Instruire, formarea inițială a avocaților stagieri, pregătire profesională continuă, lărgirea cunoștințelor și competențelor în noi domenii ale dreptului, lărgirea cunoștințelor în domeniul procedurilor și al legilor aplicate în uniunea europeană, dobândirea certificării pregătirii profesionale continue" și 45: "Servicii juridice".

În procedurile de înregistrare a mărcii, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" a fost reprezentată de consilieri în proprietate industrială, respectiv de societatea comercială "Rodall" SRL.

OSIM a examinat îndeplinirea condițiilor legale cumulative pentru constituirea depozitului național reglementar, inclusiv condiția privitoare la indicarea "datelor de identificare a solicitantului" și a atribuit cererii numărul de depozit **M 2015 05410** [art. 16 alin. (1), art. 9 alin. (1) și alin. (2) lit. b) din Legea nr. 84/1998].

Examinarea pe fond a cererii de înregistrare a mărcii a fost efectuată de OSIM cu aplicarea dispozițiilor art. 22 alin. (3) lit. a) și lit. c) din Legea nr. 84/1998, potrivit căroră: "OSIM examinează: a) calitatea solicitantului, conform art. 3 lit. h) și i), după caz; [...] c) motivele de refuz prevăzute la art. 5 alin. (1) [...]".

La data relevantă, **13 august 2015**, dispozițiile art. 3 lit. i) din Legea nr. 84/1998 prevedeau că poate avea calitatea de "titular al mărcii" persoana pe numele căreia marca este înregistrată în Registrul mărcilor și poate fi orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat".

Motivele de refuz prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 84/1998 sunt de ordine publică și se examinează din oficiu de către OSIM.

⁷ Publicat în M.Of. nr. 898 din 19.12.2011.

⁸ Produsele și serviciile sunt clasificate prin norme de drept internațional public, adoptate prin Clasificarea de la Nisa,

Art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998 interzice să fie înregistrate "mărcile care conțin, fără autorizația organelor competente, ecusoane, embleme, insigne, blazoane, semne heraldice de interes public, altele decât cele prevăzute la art. 6 ter din Convenția de la Paris"⁹.

Încălcarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. n) este sancționată cu nulitatea, conform prevederilor art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998.

În cazul analizat, în urma examinării pe fond, OSIM a admis cererea de înregistrare a mărcii.

Ulterior înregistrării mărcii , prin notificarea emisă sub nr. 150 din 01.11.2017, de BEJ Andrei Ionel, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin președinte Constantin Bălăcescu, a somat Uniunea Națională a Barourilor din România să înceteze folosirea denumirii "Uniunea Națională a Barourilor din România" și a semnului înregistrat ca marcă și a condiționat folosirea denumirii de consimțământul său.

Uniunea Națională a Barourilor din România și Baroul București au recurs la mijloacele procedurale prevăzute de Legea nr. 84/1998 pentru stingerea dreptului asupra mărcii înregistrare în numele entității autointitulate "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin exercitarea acțiunii

în decăderea titularului din drepturile conferite de marca înregistrării aceiași mărci.

și acțiunii în anularea

Până la soluționarea definitivă a acțiunii în anularea înregistrării mărcii, Uniunea Națională a Barourilor din România și Baroul București au solicitat, pe calea cererii de ordonanță președințială, interzicerea provizorie a folosirii mărcii, în orice formă și pe orice suport, în mod direct sau prin intermediul unor terți.

IV Probleme de drept în exercitarea acțiunii în decădere, în temeiul art. 46 alin. (1) lit. d) coroborate cu cele ale art. 3 lit. i) din Legea nr. 84/1998.

1. Sediul materiei

Conform dispozițiilor **art. 46 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 84/1998**: "Orice persoană interesată poate solicita Tribunalului București, oricând în cursul duratei de protecție a mărcii, decăderea titularului din drepturile conferite de marcă dacă: (...) **d) marca a fost înregistrată pe numele unei persoane neavând calitatea prevăzută la art. 3 lit. i)**".

⁹ Convenția Uniunii de la Paris din 20 martie 1883 pentru protecția proprietății industriale, revizuită la Stockholm la 14 iulie 1967, publicată în B.Of. nr. 1 din 06.01.1968.

Art. 3 lit. i) din Legea nr. 84/1998 prevede că: "În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează: (...) i) titular - persoana pe numele căreia marca este înregistrată în Registrul mărcilor și poate fi orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat."

În speță, s-a ridicat problema dacă entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" și "UNBR", cu sediul în Strada Academiei nr. 4-6, sc. B, et. 3, ap. 31, sector 3, București, reprezentată de președinte Constantin Bălăcescu, a avut calitatea de "solicitant", respectiv de "titular" al mărcii, în sensul dispozițiilor legale citate.

2. Aspecte esențiale privind istoricul reglementării profesiei de avocat în România

În România a existat o continuitate a organizării și exercitării profesiei de avocat, care a fost reglementată dintotdeauna prin norme de ordine publică. Barourile și Uniunea Avocaților din România au fost și sunt "persoane juridice de drept public", înființate prin lege. Profesia de avocat nu putea și nu poate fi exercitată de decât de persoane care au dobândit titlul profesional de avocat cu respectarea legii.

Formele de organizare la nivel teritorial a profesiei de avocat ("barouri", "colegii"), nu au fost niciodată desființate în România. Aceași este situația și în privința formelor de organizare la nivel național, prin structuri denumite, în timp: "Uniunea Avocaților din România", "Uniunea Barourilor din România", "Uniunea Colegiilor de Avocați din România" "Consiliul Central al Colegiilor de Avocați", "Uniunea Națională a Barourilor din România".

Fără a intra în detalii¹⁰, învederăm că, privitor la reglementarea profesiei de avocat în România, prin Decizia nr. 15 din 21.09.2015¹¹, Înalta Curte de Casație și Justiție (în continuare, "ÎCCJ"), Completul competent să judece recursul în interesul legii, a reținut că "organizarea și exercitarea profesiei de avocat s-a realizat pentru prima dată prin Legea nr. 1.709 din 4 decembrie 1864 pentru corpul de avocați¹².

Prin Legea din 12 martie 1907 pentru organizarea corpului de avocați, structurile teritoriale ale ordinului avocaților au dobândit personalitate juridică. Conform legii, exercitarea profesiei de avocat se făcea de persoane înscrise în tabloul avocaților (art. 1), fiind interzis oricărei persoane care nu avea calitatea de avocat să aibă un birou de avocatură (art. 31).

Legea din 21 februarie 1923 pentru organizarea și unificarea corpului de avocați¹³ a utilizat, ca sinonime, expresiile "corpul avocaților" (în sens restrâns, la nivel teritorial) și "baroul". Potrivit legii, exercitarea profesiei de avocat se făcea de membrii corpului avocaților (art. 1). Corpul avocaților sau baroul din fiecare district era persoană juridică (art. 55). Potrivit acestei legi s-a înființat la nivel național "Uniunea Avocaților din România", persoană juridică, ca organ general al barourilor (corpurilor) de avocați din România.

Legea din 28 decembrie 1931 (Decret nr. 4.221) pentru organizarea Corpului de Avocați a fost modificată și completată în 1932, în 1934, în 1936, în 1938, în 1939 și republicată în 30 martie 1939. Prin această lege, barourile și Uniunea Avocaților din România devin, pentru prima dată, "persoane juridice de drept public" (art. 6).

---

¹⁰ Pentru detalii privind istoricul profesiei de avocat pe teritoriul României, a se vedea site-ul www.unbr.ro, <https://www.unbr.ro/unbr/prezentare-general-a-istoric/> (accesat la 25.08.2021).

¹¹ Publicată în M.Of. nr. 816 din data de 03.11.2015.

¹² Publicată în M.Of. nr. 277 din 12 martie 1907.

¹³ Publicată în M.Of. nr. 231 din 21 februarie 1923.

Prin Decretul-lege din 26 octombrie 1939 pentru numirea și funcționarea comisiunilor interimare la Uniunea avocaților și la Barourile avocaților din țară¹⁴ au fost dizolvate organele alese de conducere ale acesteia, care au fost înlocuite cu organe numite, acestea devenind organele de conducere ale Uniunii Avocaților din România, care a continuat să existe, nefiind în niciun fel afectată existența structurilor ordinului profesional al avocaților.

În anul 1940 a fost adoptată Legea nr. 509 din 5 septembrie 1940 pentru organizarea Corpului de avocați din România¹⁵. Actul normativ prevedea existența Uniunii Barourilor din România, alcătuită din toate barourile din țară (art. 5). Aceasta era persoană juridică de drept public (art. 6).

Prin Legea nr. 3 din 17 ianuarie 1948 pentru desființarea Barourilor și înființarea Colegiilor de Avocați din România¹⁶ barourile, ca și Uniunea Barourilor avocaților din România au fost desființate, iar în locul lor au fost înființate, prin efectul legii, colegii de avocați în fiecare județ, respectiv Uniunea Colegiilor de Avocați din România, calificate ca fiind persoane juridice de drept public, care au preluat de drept patrimoniile fostelor barouri, respectiv al Uniunii Barourilor (a se vedea art. 1-3). Asociațiile denumite "colegii", respectiv "Uniunea Colegiilor" au fost succesoarele universale și de plin drept, în temeiul legii, ale fostelor "barouri", respectiv a "Uniunii Barourilor" menționate în legislația anterioară.

Prin Decretul nr. 39/1950 privitor la profesiunea de avocat¹⁷ Uniunea Colegiilor de Avocați din România a fost desființată, însă colegiile de avocați au continuat să existe, ca singura formă de structurare - la nivel teritorial - a ordinului avocaților, cu personalitate juridică și aflate sub îndrumarea și controlul Ministerului Justiției (art. 3).

Prin Decretul nr. 281/1954 pentru organizarea avocaturii în Republica Populară Română¹⁸ a fost înființat Colegiul Central al Colegiilor de Avocați din Republica Populară Română, cu personalitate juridică, pentru organizarea, conducerea și îndrumarea activităților avocațiale din România (art. 19), conducerea generală a avocaturii fiind exercitată în continuare de Ministerul Justiției (art. 25).

Prin Decretul-lege nr. 90/28.02.1990 privind unele măsuri pentru organizarea și exercitarea avocaturii în România¹⁹ s-a revenit la denumirea anterioară a formei de organizare a profesiei de avocat, respectiv "barou" în loc de "colegiu", și s-a reînființat Uniunea Avocaților din România, compusă din toți avocații înscriși în barouri, având (ca și acestea din urmă) personalitate juridică (art. 3 și art. 12).

Acest act normativ a fost urmat de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat²⁰.

3. Entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" nu a fost înființată în conformitate cu prevederile Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat²¹.

---

¹⁴ Publicat în Monitorul Oficial nr. 248 din 26 octombrie 1939.

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial nr. 205 din 5 septembrie 1940.

¹⁶ Publicată în Monitorul Oficial nr. 15 din 17 ianuarie 1948.

¹⁷ Publicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 14 februarie 1950.

¹⁸ Publicat în Buletinul Oficial nr. 34 din 21 iulie 1954.

¹⁹ Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 1 martie 1990.

²⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 9 iunie 1995.

²¹ În continuare denumită "Legea nr. 51/1995", republicată în M.Of., nr. 98 din 07.02.2011.

Dispozițiile **art. 1, alin. (2) și (3) din Legea nr. 51/1995** stabilesc că: "(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare UNBR.

(3) Constituirea și funcționarea de barouri în afara UNBR sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată și din oficiu."

Conform dispozițiilor **art. 113 din Legea nr. 51/1995**: "(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(2) De asemenea, la data intrării în vigoare a prezentei legi încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi."

Raportat la dispozițiile Legii nr. 51/1995 citate *supra*, constituirea și funcționarea entității autointitulate "Uniunea Națională a Barourilor din România", cu sediul în Strada Academiei nr. 4-6, sc. B, et. 3, ap. 31, sector 3, București, reprezentată de Constantin Bălăcescu este interzisă de lege, sub sancțiunea nulității absolute, care poate fi constatată și din oficiu.

UNBR, cu sediul în Palatul de Justiție, Splaiul Independenței nr. 5, sector 5, București, este unicul organism profesional legal abilitat să organizeze exercitarea profesiei de avocat pe teritoriul României. Constituirea în paralel a altor structuri destinate practicării aceleiași activități este interzisă de lege.

Dispozițiile Legii nr. 51/1995 care interzic constituirea unor entități diferite de UNBR, cu aceleași atribuții, sunt constituționale, în acest sens fiind pronunțate numeroase Decizii ale Curții Constituționale. Este **relevantă Decizia nr. 260/2005**²², referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 82 din Legea nr. 51/1995²³ (actualul art. 113 din Lege), prin care Curtea Constituțională a stabilit că: "deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea avocaturii trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive, rațiuni care au impus constituirea unor structuri organizatorice unitare și prohibirea constituirii în paralel a altor structuri destinate practicării aceleiași activități, fără suport legal."

---

²² Publicată în M.Of., nr. 548 din 28.06.2005.

²³ În forma republicată în M.Of. nr. 113 din 06.03.2001, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 68 din Legea nr. 255/2004, publicată în M.Of. nr. 559 din 23.06.2004, dispoziții care au următorul conținut:

"(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(2) De asemenea, la data intrării în vigoare a prezentei legi încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi.

(3) Prevederile alin.(1) și (2) nu se aplică profesiei de consilier juridic, care va fi exercitată potrivit dispozițiilor Legii nr.514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic.

(4) Consiliile și decanii barourilor lor au obligația și autorizarea să urmărească ducerea la îndeplinire a prevederilor alin.(1) și (2) și să ia măsurile legale în acest sens."

Înalta Curte de Casație și Justiție, **Completul competent să judece recursul în interesul legii, prin Decizia nr. 15 din 21.09.2015**²⁴, a statuat că:

"Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează forme unice și exclusive de organizare profesională a avocaților în România, în sensul că această profesie poate fi exercitată numai de avocați înscriși în barou (existând și funcționând câte un singur barou în fiecare județ), component din Uniunea Națională a Barourilor din România (UNBR), ca unică structură națională a ordinului profesional al avocaților din România [a se vedea art. 1 alin. (2), art. 10 alin. (2) și art. 60 alin. (1) din lege]" și că

"[...] singura modalitate legală de exercitare a profesiei de avocat este cea prevăzută de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și este condiționată de înscrierea în tabloul unui barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, formă de organizare profesională unică și exclusivă."

4. Entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" nu a fost înființată în conformitate cu dispozițiile Ordonanței de Guvern nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații²⁵.

Organizarea și exercitarea profesiei de avocat nu este reglementată prin normele generale cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 26/2000.

În acest sens, Curtea Constituțională a statuat, prin **Decizia nr. 44/2003**²⁶, că, "în concepția legiuitorului, avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat poate fi exercitată de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege. [...] Această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar normele în baza cărora funcționează nu contravin principiilor constituționale [...]".

Prin **Decizia Curții Constituționale nr. 195/2004**, referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 51/1995²⁷ s-a statuat: "condițiile de organizare și exercitare a profesiei de avocat sunt prevăzute într-o lege specială și nu se supun normei generale cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații [...] dreptul de asociere se poate exercita numai cu respectarea legii și nu împotriva ei, astfel că nici acest drept [...], nici dispozițiile cuprinse în art. 40 din Constituție, nu sunt nesocotite prin Legea nr. 51/1995".

Nicio altă persoană juridică, indiferent de forma sa de organizare (asociație, fundație, societate etc.), nu poate fi înființată în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România (înființată direct în temeiul Legii nr. 51/1995), pentru a exercita aceleași competențe, în paralel.

²⁴ Publicată în M.Of. nr. 816 din data de 03.11.2015.

²⁵ În continuare denumită "OG nr. 26/2000", publicată în M.Of. nr. 39 din 31.01.2000.

²⁶ Publicată în M.Of. nr. 161 din 13.03.2003.

²⁷ Decizia nr. 195 din 27.04.2004, publicată în M.Of. nr. 532 din 14.06.2004.

În cazul analizat, înregistrarea mărcii care reproduce insigna profesiei de avocat a fost solicitată pentru servicii care se suprapun cu competențele exclusive ale Uniunii Naționale a Barourilor din România, atribuite acesteia prin Legea nr. 51/1995, respectiv: "instruirea, formarea inițială a avocaților stagiați, pregătirea profesională continuă, lărgirea cunoștințelor și competențelor în noi domenii ale dreptului, lărgirea cunoștințelor în domeniul procedurilor și al legilor aplicate în uniunea europeană, dobândirea certificării pregătirii profesionale continue" (clasa 41).

Având în vedere că scopul de activitate al entității autointitulate "Uniunea Națională a Barourilor din România" este contrar interesului public ocrotit prin dispozițiile Legii nr. 51/1995, sunt incidente prevederile art. 187 C.civ. și 188 C.civ., art. 196 alin. (1) lit. c) C.civ., în raport de care înființarea, sau dobândirea personalității juridice de către o astfel de entitate este interzisă de lege, sub sancțiunea nulității absolute²⁸.

În urma verificărilor efectuate de Ministerul Justiției, s-a constatat că entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" nu a fost înființată ca asociație și nu a dobândit vreodată personalitate juridică, prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor, astfel cum impun dispozițiile art. 5 alin. (1) din OG nr. 26/2000.

5. Lipsa capacității de folosință a entității titulare a mărcii. Consecințe în plan procesual. Propuneri de lege ferenda.

Entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", titulară a mărcii

, în urma parcurgerii procedurilor de înregistrare a mărcii de competența OSIM, nu a fost vreodată legal înființată, nici **nu a avut vreodată capacitatea civilă de folosință necesară pentru a dobândi drepturi și obligații, potrivit dispozițiilor art. 202 alin. (1) C.civ., art. 205 alin. (1) C.civ. și art. 206 alin. (1) C.civ..**

Devin incidente **art. 206 alin. (3) C.civ., care determină ca toate actele juridice încheiate de entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", inclusiv actul de înregistrare a mărcii care reproduce insigna profesiei de avocat, să fie nule absolut.**

Sub aspectul sancțiunii incidente în ipoteza în care o marcă a fost înregistrată în numele unei persoane care nu are calitatea de persoană juridică, dispozițiile **art. 46 alin. (1) lit. d) din Legea specială nr. 84/1998** derogă de la dispozițiile art. 206 alin. (3) C.civ. și instituie sancțiunea decăderii.

²⁸ Gh. Piperea, *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, coord. Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei, Ed. C.H. Beck, București, pp. 171 - 172, p. 193, p. 195.

Soluția adoptată prin Legea nr. 84/1998 este criticabilă, deoarece, conform art. 46 alin. (1) lit. a) - c) din Lege, sancțiunea decăderii vizează situațiile în care, la data admiterii cererii de înregistrare a mărcii, dreptul a fost dobândit valabil, cu respectarea tuturor cerințelor instituie de lege (inclusiv cerința ca titularul mărcii să aibă calitatea de "persoană juridică", conform art. 3 lit. i) din Lege), dar, în timp, marca a pierdut aptitudinea de a îndeplini funcția esențială de a distinge produsele sau serviciile unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi²⁹, în vederea căreia i-a fost acordată protecția legală, fie din cauza nefolosirii mărcii, fără motive justificate, pentru o perioadă neîntreruptă de 5 ani de la data înregistrării, fie din cauza unei folosiri a mărcii astfel încât aceasta a ajuns să desemneze în mod uzual chiar produsele sau a serviciile pentru care a fost înregistrată, fie din cauză că marca a devenit susceptibilă de a induce publicul în eroare, în special cu privire la natura, calitatea sau proveniența geografică a produselor ori serviciilor pentru care a fost înregistrată.

În cazul analizat s-a ridicat problema dacă **acțiunea în decădere întemeiată pe dispozițiile art. 46 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 84/1998, coroborate cu dispozițiile art. 3 lit. i) din Legea nr. 84/1998** poate fi formulată împotriva unei entități care nu a fost legal constituită, așadar, lipsită de capacitate de folosință.

Conform dispozițiilor **art. 56 alin. (1) și (2) C.pr.civ.:** "(1) Poate fi parte în judecată orice persoană care are folosința drepturilor civile. (2) [...] pot sta în judecată asociațiile, societățile sau alte entități fără personalitate juridică, dacă sunt constituite potrivit legii".

Lipsa capacității procesuale poate fi invocată pe calea excepției de fond, absolute și peremptorii. Sunt lovite de nulitate absolută actele de procedură făcute de o persoană lipsită de capacitate de folosință și cele făcute în contradictoriu cu o persoană lipsită de capacitate de folosință [**art. 32 alin. (1) lit. a), art. 40 alin. (1), art. 56 alin. (3), art. 176 C.pr.civ.**].

Suntem de opinie că dispozițiile Legii speciale nr. 84/1998 derogă de la normele generale ale Codului de procedură civilă privitoare la lipsa capacității procesuale de folosință.

Avem în vedere prevederile art. 46 alin. (1) lit. d), dar și prevederile art. 8³⁰, art. 29 alin. (1), (3) și (4)³¹, coroborate cu ale art. 89³² din Legea nr. 84/1998, în raport de care acțiunea în decădere nu poate fi formulată decât în contradictoriu cu entitatea care figurează ca titular al mărcii în Registrul mărcilor, problema dacă aceasta are sau nu calitatea de persoană juridică fiind chestiunea dedusă chiar judecării pe fond a cererii de decădere, astfel fiind exclusă soluționarea acesteia pe calea excepției de procedură.

OSIM nu are calitate procesuală pasivă, în raport de dispozițiile legale indicate și de cele ale art. 96 și 97 din Legea nr. 84/1998, astfel că o cerere de decădere formulată în contradictoriu cu OSIM nu poate fi decât respinsă în temeiul excepției lipsei calității procesuale.

Reprezentantul entității lipsite de capacitate procesuală de folosință este lipsit de calitate procesuală pasivă, deoarece acesta nu are, nici nu pretinde că ar avea calitatea de titular al mărcii în litigiu.

---

²⁹ Conform art. 2 din Legea nr. 84/1998.

³⁰ Potrivit cărora "dreptul la marcă aparține solicitantului care a depus primul, în condițiile legii, cererea de înregistrare a mărcii."

³¹ "(1) OSIM înscrie, de îndată, în Registrul mărcilor acele mărci pentru care s-a luat o decizie de înregistrare [...] (3) După înscrierea în Registrul mărcilor, OSIM eliberează certificatul de înregistrare a mărcii. (4) Registrul mărcilor este public."

³² "(1) La cererea instanței judecătorești, OSIM este obligat să înainteze acesteia actele, documentele și informațiile necesare judecării cauzei cu care a fost investită. (2) În toate litigiile privind mărcile citarea titularilor este obligatorie".

În concepția Legii nr. 84/1998, o persoană lipsită de capacitate civilă de folosință, așadar și de capacitate procesuală, poate sta în judecată și poate îndeplini valabil acte de procedură într-un proces care are ca obiect decăderea acesteia din drepturile conferite de o marcă, în temeiul art. 46 alin. (1) lit. d) din Lege.

De lege ferenda, sancțiunea înregistrării mărcii de către o entitate care nu are calitatea de persoană juridică, deoarece nu a fost legal înființată, astfel că nu are capacitate civilă de folosință, nu poate fi decât nulitatea absolută a înregistrării mărcii.

Dispozițiile art. 46 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 84/1998 ar urma să fie abrogate.

Prevederile art. 3 lit. i) din Legea nr. 84/1998 ar urma să fie corelate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Lege, care instituie motive absolute de refuz al înregistrării unei mărci și cu dispozițiile art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998, privitoare la anularea înregistrării mărcii.

Cererea de anulare a înregistrării mărcii pentru motivul lipsei capacității de folosință a celui care a dobândit calitatea de titular al mărcii în urma parcurgerii procedurilor de înregistrare de competența OSIM ar urma să fie soluționată în contradictoriu cu titularul mărcii conform înregistrărilor din Registrul mărcilor.

Menționăm că, pe parcursul soluționării acțiunii în decădere, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin președinte Constantin Bălăcescu, a formulat în contradictoriu cu UNBR, Baroul București și Baroul Ilfov, o acțiune întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 554/2004, prin care a solicitat constatarea lipsei capacității de folosință și a capacității de exercițiu a Barourilor București, respectiv Ilfov.

Prin întâmpinare, pârâții Baroul București și Baroul Ilfov au invocat excepția lipsei capacității procesuale de folosință a reclamantei, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin președinte Constantin Bălăcescu.

Prin Sentința civilă nr. 1604 din 24.04.2019, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, în dosarul nr. 6966/2/2018, excepția a fost admisă, iar cererea de chemare în judecată a fost anulată pentru lipsa capacității procesuale de folosință.

Pentru a pronunța soluția, instanța a constatat că actul constitutiv prezentat de entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" este un înscris sub semnătură privată, datat 26.04.2004, care poate reflecta dorința persoanelor fizice semnatare, dar care este inapt să producă efectul juridic al înființării unei persoane juridice noi, cu denumirea de "Uniunea Avocaților din România", denumire care să poată fi ulterior schimbată în "Uniunea Națională a Barourilor din România".

S-a statuat că entitatea respectivă nu a fost înființată în temeiul Legii nr. 51/1995, nici în temeiul unei alte legi, astfel că aceasta nu are capacitate procesuală de folosință.

6. Soluționarea acțiunii în decădere

În cazul analizat, prin Sentința civilă nr. 1638 din 11.07.2018, pronunțată de Tribunalul București, Secția a IV-a civilă, în dosarul nr. 42445/3/2017, a fost admisă cererea de decădere a entității autointitulate "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin reprezentant Constantin Bălăcescu, din drepturile conferite de marca înregistrată, având în vedere motivarea amplă a Deciziei pronunțată de ÎCCJ în soluționarea recursului în interesul legii nr. 15 din 21.09.2015³³, inclusiv considerentele privind istoricul reglementării profesiei de avocat în România, faptul că entitatea

³³ Publicată în M.Of. nr. 816 din data de 03.11.2015.

respectivă nu a făcut dovada înființării în condițiile legii, astfel că nu a dobândit personalitate juridică, reținând și faptul că dobândirea unui cod unic de identificare fiscală nu este aptă să confere acesteia calitatea de persoană juridică.

Sentiința a fost păstrată prin Decizia civilă nr. 2057A din 18.12.2019, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă și prin Decizia civilă nr. 1431 din 22.06.2021, pronunțată de ÎCCJ, Secția I civilă.

V Probleme de drept în acțiunea în anularea înregistrării mărcii, întemeiată pe dispozițiile art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998, art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998, art. 254 alin. (2) C.civ. și art. 257 C.civ.

1. Sediul materiei

Art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998 prevede că: "(1) Anularea înregistrării mărcii poate fi cerută Tribunalului București de către orice persoană interesată, pentru oricare dintre următoarele motive: a) înregistrarea mărcii s-a făcut cu nerespectarea dispozițiilor art. 5 alin. (1) [...]"

Conform prevederilor **art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998**: "Sunt refuzate la înregistrare sau pot fi declarate nule dacă sunt înregistrate, pentru următoarele motive absolute: [...] mărcile care conțin, fără autorizația organelor competente, ecusoane, embleme, blazoane, semne heraldice, altele decât cele avute în vedere de art. 6 ter din Convenția de la Paris".

Dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998 transpun în dreptul intern prevederile art. 3 alin. (2) lit. c) din Directiva 2008/95/CE, la rândul lor, identice cu cele ale art. 7 alin. (1) lit. i) din Regulamentul (CE) nr. 207/2009 privind marca comunitară, potrivit căroră este refuzată la înregistrare sau poate fi declarată nulă marca înregistrată, dacă: "marca conține insigne, embleme și ecusoane, altele decât cele menționate la articolul 6 ter din Convenția de la Paris și care prezintă un interes public, doar dacă înregistrarea lor nu a fost autorizată în conformitate cu legislația statului membru de către autoritatea competentă".

Enumerarea categoriilor de semne care intră în sfera de aplicare a dispoziției normative ("ecusoane, embleme, blazoane, semne heraldice") nu are caracter limitativ, singura condiție prevăzută de lege fiind aceea ca semnele să fie "altele decât cele avute în vedere de art. 6 ter din Convenția de la Paris". Sunt de interes public semnele utilizate de persoane juridice autorizate prin lege să desfășoare activități de interes public. Astfel de semne sunt protejate dacă, în ansamblul său, marca ar fi susceptibilă să inducă publicul în eroare cu privire la existența unei legături între titularul său și autoritatea la care face trimitere semnul în cauză³⁴.

Dispozițiile art. 254 alin. (2) C.civ. și art. 257 C.civ. conferă persoanei juridice lezate prin uzurparea numelui său dreptul de a cere oricând instanței judecătorești să dispună încetarea acestei atingeri nelegitime, dispozițiile art. 255 C.civ. privind posibilitatea instituirii măsurilor provizorii fiind aplicabile în mod corespunzător.

Faptul că persoana juridică este titularul dreptului la denumire s-a reținut în mod expres în literatura de specialitate: "*Denumirea persoanei juridice, ca și celelalte atribute de identificare, face parte din patrimoniul persoanei juridice. În fapt, denumirea face parte din categoria drepturilor de*

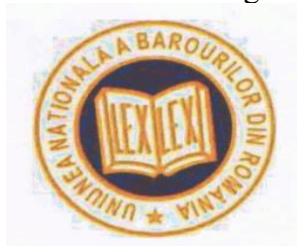
---

³⁴ Hotărârea TUE în cazul T-3/12, par. 38 și 40, *Heinrich Kreyenberg împotriva Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (OAPI) și Comisia Europeană*, accesibilă la adresa www.curia.europa.eu.

*proprietate intelectuală ale persoanei juridice, având atât o fațetă patrimonială, cât și una nepatrimonială*³⁵.

2. Înregistrarea ca marcă a insignei de avocat, care conține denumirea oficială "Uniunea Națională a Barourilor din România" a încălcat ordinea publică instituită prin dispozițiile Legii nr. 51/1995

Marca înregistrată de entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România"

reproduce insigne de avocat, publicată în Anexa nr. XXVII la Statutul profesiei de avocat³⁶. Insigna conține denumirea oficială "Uniunea Națională a Barourilor din România" [art. 237 alin. (2) din Statutul profesiei de avocat].

Ulterior înregistrării mărcii, prin notificarea emisă sub nr. 150 din 01.11.2017, de BEJ Andrei Ionel, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin președinte Constantin Bălăcescu, a somat Uniunea Națională a Barourilor din România să înceteze folosirea denumirii "Uniunea Națională a Barourilor din România" și a semnelui înregistrat ca marcă și a condiționat folosirea denumirii de consimțământul său.

Înregistrarea ca marcă a insignei de avocat, care conține denumirea oficială "Uniunea Națională a Barourilor din România" a avut ca scopul evident de a crea confuzie cu activitatea desfășurată de "Uniunea Națională a Barourilor din România" (UNBR), cu sediul în Palatul de Justiție, Splaiul Independenței nr. 5, Sector 5, București.

UNBR, cu sediul în București, Palatul de Justiție, Splaiul Independenței nr. 5, Sector 5, este **persoană juridică de interes public** [art. 59 alin. (2) din Legea nr. 51/1995], înființată prin lege specială.

În acest sens s-a pronunțat Curtea Europeană a Drepturilor Omului ("CEDO"), în cazul *Pompiliu Bota împotriva României*³⁷ (cererea nr. 24057/2003). Prin hotărâre, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea formulată împotriva României de Pompiliu Bota, în calitate de președinte al asociației "Bonis Petra", care avea ca obiect, între altele, "constituirea de barouri", cerere

³⁵ Gh. Piperea, *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, coord. Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei, Ed. C.H. Beck, București, p. 227.

³⁶ În forma publicată în M.Of. nr. 45 din 13.01. 2005 și în forma publicată în M.Of. nr. 898 din 19.12.2011.

³⁷ Hotărârea CEDO din 12.10.2004, accesibilă la adresa www.hudoc.echr.coe.int.

întemeiată pe dispozițiile art. 11³⁸ din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale³⁹ ("Convenția").

Pentru a decide astfel, CEDO a statuat că "ordinea profesiilor liberale sunt instituții de drept public, reglementate de lege și care urmăresc scopuri de interes general. Ele scapă astfel de sub incidența articolului 11 al Convenției [...] Uniunea (Avocaților din România - n.ns.) a fost instituită prin Legea nr. 51/1995 și urmează un scop de interes general, adică promovarea unei asistențe juridice adecvate, și, implicit, promovarea justiției însăși. Din acel moment, Uniunea nu ar putea să se analizeze ca o asociație în sensul articolului 11 al Convenției [...]"

Dispozițiile art. 7 alin. (3³) din OG nr. 26/2000 interzic în mod expres ca denumirea unei structuri asociative să fie identică sau similară cu denumirea unei structuri profesionale constituite în baza legii: "Este interzis ca denumirea asociației să fie identică sau asemănătoare până la confuzie cu denumirea oricărei structuri profesionale constituite în baza legii și care funcționează în acord cu aceasta, cum ar fi: «Barou», «Cameră», «Uniunea Națională a Barourilor din România», «Uniunea Națională a Notarilor Publici din România», «Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești», «Consiliul de Mediere», «Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România», «Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România», precum și altele asemenea".

Conform Legii nr. 51/1995, există o unică structură națională a ordinului profesional al avocaților din România legal abilitată să organizeze exercitarea profesiei de avocat pe teritoriul României, să emită acte și documente sub denumirile oficiale "Uniunea Națională a Barourilor din România" și "UNBR".

Art. 1 alin. (2) și (3) din Legea nr. 51/1995 prevede că "(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R.

(3) Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată și din oficiu".

Dispozițiile Legii nr. 51/1995 sunt constituționale. Prin Decizia nr. 44/2003⁴⁰ și Decizia nr. 195/2004⁴¹, Curtea Constituțională a statuat că, "în concepția legiuitorului, avocatura este un serviciu public care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat poate fi exercitată de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege [...] Această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate [...]"

Conform **Deciziei Curții Constituționale nr. 243/2004⁴²: "organizarea avocaților în barouri și a barourilor în Uniunea Avocaților din România [a cărei succesoare legală este actuala Uniune Națională a Barourilor din România (UNBR), conform art. 59 alin. (5) din Legea**

³⁸ Potrivit dispozițiilor art. 11 din Convenție: "Libertatea de întrunire și de asociere 1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. 2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat".

³⁹ Ratificată prin Legea nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în M.Of. nr. 147 din 13.07.1995.

⁴⁰ Publicată în M.Of. nr. 161 din 13.03.2003.

⁴¹ Decizia nr. 195 din 27.04.2004, publicată în M.Of. nr. 532 din 14.06.2004.

⁴² Publicată în M.Of. nr. 532 din 14.06.2005.

nr. 51/1995 - n.ns.] nu contravine niciuneia dintre dispozițiile constituționale invocate în susținerea excepției. Organizarea exercitării prin lege a profesiei de avocat, ca de altfel a oricărei alte activități ce prezintă interes pentru societate, este firească și necesară [...] Ca și în cazul reglementării specifice altor profesii, cum ar fi cele ale notarilor, medicilor sau experților, legea menționată [Legea nr. 51/1995 - n.ns] este menită să apere libera exercitare a profesiei de avocat [...] și să asigure dreptul la apărare al persoanelor care apelează la serviciul avocațial și pe calea garanțiilor oferite de organizarea și exercitarea acestei profesii în limitele stabilite de lege".

ÎCCJ, prin Decizia nr. 15/21.09.2015⁴³, pronunțată în recurs în interesul legii a decis că: "singura modalitate legală de exercitare a profesiei de avocat este cea prevăzută de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și este condiționată de înscrierea în tabloul unui barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, formă de organizare profesională unică și exclusivă.

Această condiție nu este îndeplinită în cazul persoanelor care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități paralele cu cele care ființează în mod legal și sunt succesoare în drepturi ale celor existente anterior, chiar dacă aceste entități ar utiliza, contrar dispozițiilor legale exprese, denumiri identice."

Folosirea fără drept a denumirilor "Barou", "Uniunea Națională a Barourilor din România", "UNBR", "Uniunea Avocaților din România" sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă [art. 59 alin. (6) din Legea nr. 51/1995].

Insigna de avocat și denumirea "Uniunea Națională a Barourilor din România", reproduse în marca înregistrată, au fost și sunt folosite în actele oficiale emise de UNBR și în actele emise de avocații care exercită profesia de avocat cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 51/1995.

Avocatul are obligația să poarte insigna profesiei și să dețină legitimație de avocat, cu care se identifică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice și a instituțiilor publice, precum și a altor persoane juridice și fizice, inclusiv în fața avocaților cu care intră în contact în exercitarea activităților sale [art. 237 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat].

Denumirea "Uniunea Națională a Barourilor din România" (UNBR) este obligatoriu să figureze pe formularele tipizate a căror formă și conținut sunt reglementate prin anexe la Statutul profesiei de avocat: contract de asistență juridică, împuternicire avocațială, delegație pentru asistență judiciară obligatorie, delegație pentru asistență judiciară gratuită, delegație de substituie, tabloul avocaților, tabloul avocaților incompatibili, tabloul special al avocaților străini, certificat de înregistrare a Societății profesionale de avocați cu răspundere limitată, ștampila formelor de exercitare a profesiei, firma formelor de exercitare a profesiei, legitimația de avocat, insigna de avocat, registrul de evidență a societăților profesionale cu răspundere limitată [art. 108, art. 225, art. 237, art. 245 din Statutul profesiei de avocat; Anexele la Statut nr. I-VIII, nr. XVI, nr. XXI, nr. XXII, nr. XXVI, nr. XXVII, nr. XXX].

Contractele de asistență juridică care reproduc sigla UNBR constituie titluri executorii potrivit legii. Potrivit art. 122 alin. 4 din Statutul profesiei de avocat: "Contractul de asistență juridică va fi tipărit în formulare tipizate și înseriate ce vor conține sigla UNBR, cea a baroului emitent, denumirea "Uniunea Națională a Barourilor din România" și cea a baroului emitent [...]".

---

⁴³ Publicată în M.Of. nr. 816 din 03.11.2015.

Emiterea actelor specifice profesiei, folosirea insignei de avocat, a ștampilei și a altor documente profesionale într-o altă formă decât cea prevăzută în anexele la Statutul profesiei de avocat este interzisă de lege.

În temeiul prevederilor **art. 25 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, instanțele sunt obligate** "să verifice și să se pronunțe asupra calității de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii și folosind însemnele profesiei de avocat." Constituie infracțiune exercitarea profesiei de avocat în cadrul oricărei alte structuri care nu face parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 [art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. **Sunt nule toate actele emise sau efectuate de persoanele fizice care exercită fără drept profesia de avocat, în cadrul unor astfel de entități situate în afara legii [art. 25 alin. (4) din Legea nr. 51/1995].**

Potrivit dispozițiilor **art. 348 C. pen.**⁴⁴: "Exercitarea, fără drept, a unei profesii sau activități pentru care legea cere autorizație ori exercitarea acestora în alte condiții decât cele legale, dacă legea specială prevede că săvârșirea unor astfel de fapte se sancționează potrivit legii penale, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă".

Prin Decizia nr. 15/21.09.2015, pronunțată în interpretarea dispozițiilor art. 348 C. pen., ÎCCJ a statuat că:

"singura modalitate legală de exercitare a profesiei de avocat este cea prevăzută de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și este condiționată de înscrierea în tabloul unui barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, formă de organizare profesională unică și exclusivă.

Această condiție nu este îndeplinită în cazul persoanelor care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități paralele cu cele care ființează în mod legal [...] chiar dacă aceste entități ar utiliza, contrar dispozițiilor legale exprese, denumiri identice. [...]

Simpla invocare a dispozițiilor Legii nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, în deciziile emise de aceste entități, nu poate să conducă la concluzia dobândirii calității de avocat în mod legal, în condițiile în care emitentul nu are abilitatea conferită de lege de a organiza examenul de acces în profesia de avocat, fiind în realitate doar o structură paralelă înființată pentru eludarea dispozițiilor Legii nr. 51/1995, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 255/2004.

Într-o asemenea ipoteză, este îndeplinită cerința exercitării "fără drept" a activităților specifice profesiei de avocat, esențială pentru existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 348 din Codul penal [...]

Persoanele care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor barouri paralele cu cele care ființează în temeiul legii, indiferent dacă acestea au fost/vor fi (fost) constituite după intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2004 ori au existat și anterior, dar și-au continuat activitatea ulterior acestei date, au reprezentarea subiectivă a faptului că acționează dincolo de cadrul legal în vigoare [...]."

Privitor la respectarea dreptului de apărare în procesul penal, prin asistența juridică acordată unui învinuit sau inculpat de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995, prin **decizia pronunțată în recurs în interesul legii nr. XXVII din 16 aprilie 2007**⁴⁵, ÎCCJ a statuat că: "[...] nu este posibilă îndeplinirea unei asemenea profesii în afara cadrului instituționalizat

⁴⁴ Publicat în M.Of. nr. 510 din 24.07.2009.

⁴⁵ Publicată în M.Of. nr. 772 din 14.11.2007.

de acea lege (Legea nr. 51/1995 - n.ns.)", astfel încât "asistența juridică acordată de către o asemenea persoană echivalează cu lipsa de apărare a învinutului sau inculpatului".

3. Înregistrarea ca marcă a insignei de avocat ce include denumirea oficială "Uniunea Națională a Barourilor din România" a încălcat ordinea publică instituită prin dispozițiile Legii nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România⁴⁶.

UNBR figurează în Anexa nr. 3 la Legea nr. 200/2004, lit. A pct. b), ca unică structură profesională care își exercită competențele cu respectarea Legii nr. 51/1995 și unica autoritate autorizată în mod special în România să organizeze examene de primire și de definitivare în profesia de avocat în România, să elibereze titluri de calificare în profesia de avocat, ori să primească cereri și să ia decizii în legătură cu profesia de avocat.

Înregistrarea mărcii a permis acestei entități ilegale să ateste în mod fals calitatea de avocat unor persoane care au creat aparența dreptului de a practica profesia de avocat oriunde pe teritoriul Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene, fiind astfel o permanentă amenințare la adresa ordinii publice și securității juridice pe aceste teritorii.

4. Soluționarea acțiunii în anulare

Prin Sentința civilă nr. 2306 din 10.12.2018, pronunțată în dosarul nr. 42443/3/2017, Tribunalul București, Secția a V-a Civilă, a admis cererea de anulare a înregistrării mărcii

de către entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România", prin reprezentant Constantin Bălăcescu.

Pentru a decide astfel, Tribunalul a constatat că marca înregistrată conține insigne de avocat reprodușă în Anexa XXVII la Statutul profesiei de avocat, că reclamanta UNBR, cu sediul în Palatul de Justiție, Splaiul Independenței nr. 5, sector 5, București, este "autoritatea competentă", în sensul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998, fiind unica formă de organizare profesională a avocaților care pot exercita legal profesia, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 și care folosesc insigne ca însemn al profesiei, conform art. 237 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat. Instanța a reținut și că reglementarea din art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998 are în vedere ocrotirea unui interes public constând în evitarea confuziei cu privire la persoana îndrituită să exercite competențele cu care este investită autoritatea la care face trimitere insigne.

Sentința a fost păstrată prin Decizia civilă nr. 825A din 22.07.2020, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a IV-a Civilă, rămasă definitivă.

⁴⁶ Publicată în M.Of. nr. 500 din 03.06.2004.

VI Apărări pe calea cererii de ordonanță președințială, până la soluționarea definitivă a acțiunii în anularea înregistrării mărcii

Până la soluționarea definitivă a cererii de anulare a mărcii în temeiul dispozițiilor art. 47 alin. (1) lit. a) coroborate cu cele ale art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998, UNBR și Baroul București au solicitat obligarea entității autointitulate "Uniunea Națională a Barourilor din România" să înceteze folosirea mărcii în orice formă și pe orice suport, în mod direct sau prin intermediul unor terți, sub sancțiunea aplicării de penalități.

Cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 254 alin. (2) C.civ., art. 255 C.civ., raportat la art. 257 C.civ și ale art. 997 alin. (1) - (3) și art. 999 alin. (2) C.pr.civ.

Cererea a fost admisă prin Sentința civilă nr. 122 din 25.01.2018, pronunțată de Tribunalul București, Secția a III-a civilă, în dosarul nr. 42448/3/2017, care a fost păstrată prin Decizia civilă nr. 314A din 27.02.2019, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă.

Pentru a decide astfel, instanțele au avut în vedere dispozițiile Legii nr. 51/1995, statuările Deciziei nr. 15/21.09.2015, pronunțată de ÎCCJ în soluționarea recursului în interesul legii, în interpretarea dispozițiilor art. 348 C.pen., precum și faptul că pârâta a notificat reclamantele să înceteze să folosească denumirea "Uniunea Națională a Barourilor din România" și "UNBR".

În ceea ce privește condiția urgenței sau a suportării unui prejudiciu dificil de reparat, instanțele au reținut că prejudiciile la care se expun organele profesiei de avocat și membrii acestora sunt iminente, în condițiile afectării grave a posibilității acestora de a se identifica prin denumirile atribuite de lege și periclitării calității serviciilor avocațiale.

VI Cererea de anulare a numelui de domeniu www.bota.ro

În mediul online, entitatea autointitulată "Uniunea Națională a Barourilor din România" exercita activități ilegale prin intermediul site-ului www.bota.ro, al cărui titular era Pompiliu Bota⁴⁷.

La accesarea site-ului se afișau: denumirea "Uniunea Națională a Barourilor din România", sediul din str. Academiei nr. 4-6, scara B, et. III, ap. 31, sector 3, București și adresa de e-mail de contact "unbr@bota.ro".

Potrivit informațiilor comunicate online, entitatea "Uniunea Națională a Barourilor din România" exercita activitatea de admitere a cererilor de înscriere în profesia de avocat, cu titlu de avocat definitiv, în schimbul plății unei "donații de min. 2.000 RON", fără examene de admitere și de definitivare în profesie.

UNBR și Baroul București au solicitat, în contradictoriu cu pârâții Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI București și Bota Pompiliu anularea numelui de domeniu www.bota.ro.

Cererea a fost întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 51/1995, ale Legii nr. 200/2004, decizii ale Curții Constituționale, ale ÎCCJ și ale CEDO (indicate *supra*, în cuprinsul prezentului studiu), prevederile art. 4, art. 12, art. 15 și art. 34 din Contractul pentru înregistrarea numelor de domenii⁴⁸,

---

⁴⁷ Conform informațiilor din baza de date accesibilă la adresa <https://rotld.ro/whois/>.

⁴⁸ Contract de adeziune, accesibil la adresa: <https://rotld.ro/registration-agreement/>.

dispozițiile art. 1 pct. 1⁴⁹ și pct. 3⁵⁰, art. 16 alin. (3)⁵¹ și art. 19 alin. (1)⁵² din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic⁵³, prevederi ale Directivei 31/2000 privind comerțul electronic⁵⁴, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene⁵⁵.

În motivarea cererii, s-a argumentat că numele de domeniu "www.bota.ro" este un instrument tehnic care permite entității autointitulate "Uniunea Națională a Barourilor din România" și membrilor acesteia săvârșirea faptelor ilicite constând în exercitarea fără drept a atribuțiilor conferite prin Legea nr. 51/1995 exclusiv UNBR și Barourilor componente, exercitarea fără drept a profesiei de avocat (sanționată conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 51/1995 și art. 348 Cod penal) și comunicarea de informații false, care dau naștere confuziei cu activitățile Uniunii Naționale a Barourilor din România constituită prin Legea nr. 51/1995, cu sediul în București, Palatul de Justiție, str. Splaiul Independenței nr. 5, sector 5.

Prin Sentința civilă nr. 2384 din 17.10.2019, pronunțată de Tribunalul București, Secția a a V-a civilă, în dosarul nr. 12517/3/2019, cererea a fost admisă, iar pârâțul Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Informatică - ICI București a fost obligat să anuleze înregistrarea numelui de domeniu www.bota.ro.

Sentința a rămas definitivă, prin neapelare.

---

⁴⁹ "[...] 1. serviciu al societății informaționale - orice serviciu care se efectuează utilizându-se mijloace electronice și prezintă următoarele caracteristici:

- a) este efectuat în considerarea unui folos patrimonial, procurat ofertantului în mod obișnuit de către destinatar;
- b) nu este necesar ca ofertantul și destinatarul să fie fizic prezenți simultan în același loc;
- c) este efectuat prin transmiterea informației la cererea individuală a destinatarului; [...]"

⁵⁰ "[...] 3. furnizor de servicii - orice persoană fizică sau juridică ce pune la dispoziție unui număr determinat sau nedeterminat de persoane un serviciu al societății informaționale; [...]"

⁵¹ "Furnizorii de servicii sunt obligați să întrerupă, temporar sau permanent, transmiterea într-o rețea de comunicații ori stocarea informației furnizate de un destinatar al serviciului respectiv, în special prin eliminarea informației sau blocarea accesului la aceasta, accesul la o rețea de comunicații ori prestarea oricărui alt serviciu al societății informaționale, dacă aceste măsuri au fost dispuse de autoritatea publică definită la art. 17 alin. (2); această autoritate publică poate acționa din oficiu sau ca urmare a plângerii ori sesizării unei persoane interesate."

⁵² "Persoanele care au calitate procesuală activă, potrivit prevederilor alin. (2), pot solicita instanței obligarea pârâțului la încetarea oricărei acțiuni sau abțineri contrare prevederilor prezentei legi, interzicerea reluării ei în viitor și obligarea pârâțului la despăgubiri pentru prejudiciul suferit."

⁵³ Republicată în M.Of. nr. 959 din 29.11.2006.

⁵⁴ Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic), publicată în *OJ L 178*, 17.7.2000.

⁵⁵ Hotărârile pronunțate în cazul C-484/14 *Mc Fadden*, par. 73 și în cazul C-324/09 *L'Oreal contra eBay*, par. 119.